

עמיחי חסון
מדבר עם הבית

הספרייה הלאומית

קריאה וראשונה

שבוע הספר 2016

— מדנר עם הבית —

עמיחי חסון

לכבוד חג הספר העברי, ומתוך רצון לעודד יצירה עברית חדשה, בחרנו בספרייה הלאומית לחשוף בפניכם עשרה יוצרים בעלי קול ייחודי, שפרסמו ספר ביכורים השנה. אנחנו מזמינים אתכם להכיר את היוצרים המוכשרים ולהציץ פנימה, אל דפי הספרים החדשים. קריאה מהנה.

מקלו של סבי

בתחלה מלך שלמה על העליונים ועל התחתונים ולחש
אל הרוחות בדבר אדם לרעהו והגדיל מעשיו ונשיו עד שבא
אשמדאי ונדמה בדמותו וישב על כסאו והיה שלמה
משוטט בשוטה תחת השמש ואומר:
אני שלמה בן בת־שבע, אני הייתי מלך

הגמרא מספרת שלבסוף לא מלך שלמה אלא על מקלו
והאין ביצר בותב: דע לך, במקל הזה היה כל העולם.

אני מתבונן עכשו בסבי מולך בקשי על מקלו לא
על צרכיו לא על אשתו לא על משפחתו
נאחו בי ובמקל העץ להבנם להדר קטן
כפית שהיה פעם ממלכתו
מצב כחפץ ללא התנגדות מול טלויזיה פתוחה,
מוני ספרנו טריפוליטני ככר תש כחו הוא ממלמל:
אני עמי־שדי בן חיריה, אני הייתי מלך

ולקחתי את מקלו לבדק אולי שם כל העולם
ולא מצאתי

ירושלים, נוף בערפל

לתיאו אנגלופולוס

אלהים לא מרחם על נשות הסינמטק המבגרות
גברות מכבדות מדיפות בשם זר יורדות לאט
במדדנות הרטבות אוהזות אחת בכתף השנייה לא
להחליק ואני אחריהן נזהר מלעקף בהצהרת הרגלים
כפוח קשה בלית הגוף והגשם מתחיל לטפטף כשאנחנו
במורפסת פעמוני כנסית דורמיציון אומרים הגיעה השעה
להכנס לאולם להסיר מעילים לראות שני ילדים ברפכת
מתפשים את אבא מוצאים להקת שחקנים נודדים מוצאים
נוכלים מוצאים עולם רטב ללכת בו בכבישים כשהגשם
לא פוסק גם אחרי שהאורות כבים בחר ציון הנוף בערפל
מסוף החומה התרפית עד חומת ההפרדה הפוגרת כחוסם עורקים.

רמי לוי בתלפיות

שום מחשבות לא פוקדות אותי הלילה, וולט ויטמן
ואלן גינסברג, נוקלים עריריים חשוכי ילדים,
בסופרמרקט בתלפיות מתלבט בין מארזי התולים
רוזה את אחראי המשמרת קורא לנערי האריזה
לשוב לעבד מארזי הקשואים וברמקולים מכריזים
אדון רמי לוי אדון רמי לוי נמצא בסניף שאו שערים
ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מי שאמר
לעגבניה שקל תשעים לקילוגרם.

נְסִיעָה

הם היו משכיחים אותך בגתות הענבים בכפרים
הערכים האלה שאנו חולפים במרכזם בנסיעה מואצת
שלא להטף אכז, והפתוי הזה לעצור וללכת
בשכיל שיוצא מהאטליו אל המעין
ובכך היית בו עם קסדה ונשק וריח תבלין
שהוציא אותך מדעתך – אכל לא כך אתה רוצה)
ואיך מתגבר הרצון בעזרת הפחד, ועוד מעט יוצאים מהציר
ואפשר להרפות קצת, לחשב איך היו משאירים אותך בטרסות
לילות שלמים בקיץ קריר ודוקר, חלצה קלה מפקפקת,
אצבע חשיש, שתיקה מופרת ביללות תנים.

אתה מתיידד עם האנשים שלך באוטו, מתאמץ לאהב אותם,
פורק ומעלה בטרמפיאדות שקביות בטון מוטלות לרגליהן
בתכשיט מגשם על צואר אשה מבגרת.
אלו רק ידעו כמה אתה קרוב להניח
טבעת בכל אצבע, לרשרש על ההגה
מקצב טפטוף קרב ובא
להזמין מבול על הארץ,
אלו רק ידעו אולי היו בורחים
משחררים חגורות, מפסיקים לדחם פרצופים קשוחים
מעזים לראות גם ציציות שלך המתבדרות ברוח החלון
שנפתח לעת ערב, ותכלת מטלת בהן
כרוצה להגיד מלות חמלה
ואתה יודע מתי תעלים לתוך החשכה.

דרום הריהבון, קיץ תש"ע

איש היער מדבר

בעקבות "מעשה מכן מלך וכן שפחה שנתחלפו"
לרבי נחמן מברסלב

אני מוסיף מקדיש לך במלחיות
עמוסות שהבאתי ממקום ישוב
מושח בהן עצי יער להפקה
מורה לעצמי התר להשליך
ספרים אל כבשן האש
למען נחם ולא נקפא.

הם מסתכלים בי לא מבינים כיצד
מלים הופכות קמרת בבקירת אותיות
ביצד הם הופך שפה לדבר בה צרכי יום
יום יושבים שלובי ידים על המחצלות,
אני שובר מקלות קנמון אל האש
להנעים להם ריח.

מדוע הם שבים אינני יודע.
בניתי את ביתי באויר
שיבשלו לבוא בו ועדין
הם דופקים וכפיהם בקשות:
נפשות שחורות מבקשות את השקט
חד הקרן מבקש מהארי
עלמות יפות מבקשות לחש מרפא
להקל את כאב מוצאי השבתות
גם נסיכים גם עם הארץ תועים פה
ראיתי בני שפחות נרדפים בידי בהמות

רק האילה בה אני נותן עינים
איננה מניעה אל ביתי לעולם.

מְדַבְּרִים עִם הַבַּיִת

בְּלֶם מְדַבְּרִים עִם הַבַּיִת מִבֵּין הַחֲדָרִים
וְאֵין אִישׁ מְזַכֵּיר הֵיכָן אָנֹחֵנו
וְלֹאֵן אָנֹחֵנו הוֹלְכִים.
בֵּין הַפֶּה לְאֵזֶן נִשְׁאַל אֶת הַשְּׂגוּר
לִפְנֵי הַשְּׂבָתוֹת אֲצֵל הַמְסֻדָּרוֹנוֹת
מִי אֵכֵל אֲצֵל מִי וְאִיךָ הָיָה
בָּיָם וְאִיךָ אֶת מְרַגְיֶשָׁה
יָפָה שְׁלִי אִיךָ
בְּתָם הַשִּׁיחוֹת בְּהַשְׁתַּתְקוֹת
זָרְמֵי הַמְקַלְחוֹת אָנֹחֵנו מוֹרְחִים
גְּרִיזוּ עַל הַמִּצַּח בְּאֲמֻצְעוֹ שֶׁל לֵיחַ מִטָּרֵה
וְהַמְנֻבּוֹת נִזְרְקוֹת אֶל מִטּוֹת הַכְּרִזָּל
הַכְּבֻדוֹת מִבְּלִי לְהַתִּיבֵשׁ.
הַשְּׂמֵשׁ תִּשׁוּב מְחָר.

מחנה רמה, בואכה רמאללה, קיץ תשמ"ח

אַלְעֶזֶר בֶּן דִּרְדֵיָא

בעקבות התלמוד הבבלי, מסכת עבודה זרה, י"ז, א'

בְּשִׁנְהֵי יְתִי אֶלְעֶזֶר בֶּן דִּרְדֵיָא
נָשִׁים נִפְתְּחוּ לְפָנָי בְּחִלּוּקִים קָלִים
בְּאַנְיָה הַמַּפְלִיגָה צְפוּנָה
אֶל כְּרַבֵּי הַיָּם
אֶל אֵיִי הַגּוֹיִים.

עַל הַסַּפּוֹן לֹא קָרְאוּ לִי רַבֵּי
קָרְאוּ לִי קִיסַר הַחֹבְבִלִים
בְּעַל הַנְּשִׁים.
הֵי יְתִי הוֹלֵךְ בְּסַפִּינָה שְׁהֵי תֵּהָ אֲדַמְתִּי
אוֹמְנוֹמְיָה שֶׁל גּוֹף לֹא נָפֵשׁ
מִבְּקֵשׁ לַעֲגוֹן בְּנַמְלִים זוֹלִים (כְּמוֹ יְקָרִים).
לֹא הָיָה אֲכַפְתִּי לִי, הָאֲמִינוּ לִי,
לֹא הָיָה אֲכַפְתִּי לִי מִשְׁמִי בְּגוֹיִים)
עוֹצֵר בְּסוּפֵי הַכְּרַבִּים לְכַרֵּר בְּיָדִים רִיקוֹת
לֹא הוֹעִיל: מְקַדְּשִׁים הִגִּיפוּ דִלְתוֹת כְּבוֹאֵי
זְבָנִים כְּעוֹרִים נֶעְצוּ עֵינַיִם רְעוֹת
יְלָדִים נוֹפְפוּ תְנוּעוֹת מְגַנְוֹת מֵהַגּוֹזְזָרָה.

מֵעוֹלָם לֹא עֲצַרְתִּי לְהַסְבִּיר
כַּמָּה מְעַט הָיָה תְלוּי בִּי
בְּשִׁנְהֵי יְתִי אֶלְעֶזֶר בֶּן דִּרְדֵיָא
וְקִנִּיתִי עוֹלָמִי בְּשַׁעַה אַחַת
בְּבֵית הַזּוֹנֹת הַמְזוּהָם בְּיוֹתֵר
גַּם רַבֵּי נִשְׁבַּר וּכְבָּה

הקברנים

"דלינו את החשך עד תם".

פאול צלאן*

פגרי הפוככים הופכים חלב סמיו בשכונות שאחר פתלנו
אנחנו מתבוננים בהם מתפלים בכל תשעה ירחים
נבראים מחדש בכדי חמר גדולים
הוסמים את הרחובות ליד ביתנו.

כל בקר אנחנו הופכים את שלחנות החלפנים.
תופרים וילונות משמלות התתנה של ליל אמש.
גונזים קיצים בבורות האדמה.
כל בקר ממתנים לחשך.

אנחנו נותרים מחויץ לחומות השופים
לרוחות, לבנה, השופים לכל צועני
המתפנה לצרכיו בהצרותינו
איש אינו עומד על המשמר,
ובשובנו מפתי המלאכה לבצע
את הלחם, לשנות את החלב,
לבזק מלח על שלחן השעם,
הפוככים מאבדים עצמם לדעת
ובשרם העיף נחמין לחלב
רותח על הינו.

את מתינו נקבר תחת רצפות
הבתים באפלה.

עֲלֵמָה יִפָּה וְאִין לָהּ עֵינַיִם

לרב מנחם פרומן

שְׁלַג יָרַד בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ וְעֵינַיִם הִחְשָׁמַל פֶּסֶק
נְרוֹת נְשָׁמָה סָמְנוּ אֶת מְעֻרֹתֵינוּ
סְבִיב אַרְזֵן הַקֶּדֶשׁ רָקַד רַבִּי
שְׂמֵעוֹן בַּר יוֹחָאִי כְּנֶגֶד זֵאֵן הוּל
סְמָרָא אַחֲרָא וְהַסְבָּא שְׂאֵל מִתּוֹךְ הַזֵּהָר:
מִי הִיא עוֹלִימָתָא שְׁפִירָתָא וְלִית לָהּ עֵינַיִן?

וּבְתוֹךְ כֶּף אַתָּה אִמְרָת:
אֲנִי כְמוֹ יֶלֶד מְאֹהָב עִם פֶּרַח בְּיַד
מוֹרֵט עֲלֵה כּוֹתֶרֶת וְעוֹד עֲלֵה כּוֹתֶרֶת –
יֵשׁ הַקֶּדֶשׁ בְּרוּכוֹ בְּעוֹלָם אֵין
הַקֶּדֶשׁ בְּרוּכוֹ הוּא בְּעוֹלָם –
זוֹרֵק אֶת הַפֶּרַח לְחֻלָּל
הַפְּנוּי כְמוֹ רַבְּנוּ
נְחֵמָן שְׁכַתְּבַת בְּגַרְמִנִּית
וְהֵתָם עַל הַדְּפִים פְּרַנְיָן קַפְקָא.

מִחָאֲנִי כֶּף לְכַף לְהִתְחַמֵּם בְּחֻסְדִּים
וְהִתְבּוֹנְנוּ בְּאִישׁ:
לֹא רְאִינוּ אוֹתֵינוּת פּוֹרְחוֹת
רַק הִשְׁתַּקְּפוֹת הַמְּלִים בְּמֵימִם.

בין השמשות

ופחדתי מהנסיעה שתהיה בחשך, שתצעקי ולא
מתוך חבלי הלדה תצעקי זהירות בפתול, תאמ,
בעצם תן גו, עוד רגע הוא יוצא –
ואיך היה לבסוף באשמרת הבקר
איש לא צפר וצעקנו יחד: ברוך הבא
חיים שלנו, ברוך הבא לעולם.

השבת עמדה בפתח ואני ירדתי לתפלה לצד אנשים
עצובים על יקיריהם, מביטים אל השמים, ואין הפרדה
בבית הכנסת בין מתפללי ההודיה למתפללי הישועה.
ושבת דוקא ידעה להפריד עצמה יפה באור הל
אחרון שחדר את הויטרזים של שאנאל.

הדסה עין כרם, כסלו תשע"ג